

บทที่ 2

สถิติการปลูกมะม่วงหิมพานต์และจำนวนเมล็ดดิบในภาคใต้

ภาคใต้ของประเทศไทยเป็นแหล่งปลูกมะม่วงหิมพานต์ ตลอดทั้งยังมีการกะเทาะเปลือกเอาเมล็ดในมะม่วงหิมพานต์มาขายเป็นสินค้ามาเป็นเวลานานแล้ว แต่ข้อมูลพื้นฐาน เช่น สถิติการปลูกและจำนวนเมล็ดดิบของมะม่วงหิมพานต์ยังไม่ได้รับการรวบรวมให้เป็นหมวดหมู่เพื่อใช้อ้างอิงและศึกษาต่อไปในอนาคต

ข้อมูลเหล่านี้บาง

ส่วนยังกระจัดกระจายอยู่ในหน่วยงานต่าง ๆ และเอกสารต่าง ๆ งานชิ้นแรกของโครงการวิจัยนี้คือ การรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานและเอกสารต่าง ๆ มาไว้ศึกษา

2.1 วิธีการสำรวจข้อมูล

ข้อมูลส่วนหนึ่งได้มาจากสำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานเกษตรภาคใต้ และศูนย์พัฒนาเศรษฐกิจอุตสาหกรรมภาคใต้ และบางส่วนได้มาจากเอกสารวิจัยและการสัมภาษณ์ผู้ที่อยู่ในวงการปลูกและค้ามะม่วงหิมพานต์ การที่ต้องใช้ข้อมูลจากหลายแหล่งและหลายวิธีการก็เพื่อจะได้ข้อมูลที่ถูกต้องใกล้เคียงความจริงที่สุดเท่าที่จะทำได้ ในบางกรณีตัวเลขมีความคลาดเคลื่อน ได้ตัดสินใจโดยการเลือกตัวเลขที่มีผู้รับรองมากที่สุดมาใช้

2.2 สถิติการปลูกมะม่วงหิมพานต์ในภาคใต้และจำนวนเมล็ดดิบ

จากการค้นคว้าเอกสารประกอบการสัมภาษณ์และวิธีการอื่น ๆ ได้พบสถิติการปลูกมะม่วงหิมพานต์ในภาคใต้ในระหว่างปี พ.ศ. 2520 - 2522 ดังแสดงในตาราง (2-1) ถึง (2-3) การรวบรวมตัวเลขได้อาศัยความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่หลายฝ่าย เช่น เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรภาคใต้ สำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานเกษตรอำเภอ

ตลอดทั้งกาฬและยูโทบ้าน ซึ่งได้ประเมินตัวเลขที่คาดว่าใกล้เคียงความจริงมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ และได้ตรวจสอบโดยเทียบเคียงข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เข้าด้วยกัน

ในปี พ.ศ. 2520 เมื่อที่ปลูกมะม่วงหิมพานต์ในจังหวัดภาคใต้ทั้ง 14 จังหวัดรวมทั้งสิ้น 21,549 ไร่ ปลูกมากที่สุดได้ในจังหวัดพังงา 3,155 ไร่ และมีอีกหลายจังหวัดที่ปลูกมากเกินกว่า 2,000 ไร่ คือ กระบี่ ตรัง นครศรีธรรมราช ระนอง ลังขลา และสุราษฎร์ธานี และถ้าเราประมาณว่าเป็นพื้นที่ ๆ ให้ผลแล้ว 75% ก็จะมีพื้นที่ปลูกซึ่งให้ผลแล้ว 16,162 ไร่ และถ้าประมาณว่าพื้นที่ปลูกซึ่งให้ผลแล้ว 1 ไร่ จะให้เมล็ดดิบ 0.524 เมตริกตัน (โดยอาศัยตัวเลขนี้จากสถิติในปี พ.ศ. 2521) ในปี พ.ศ. 2520 ภาคใต้จะผลิตเมล็ดมะม่วงหิมพานต์ดิบ 8,469 เมตริกตัน และราคาเมล็ดดิบที่โรงงานกะเทาะเปลือกรับซื้อประมาณ 5 บาท/กิโลกรัม ดังนั้นอาจประมาณได้ว่ามูลค่าของเมล็ดมะม่วงหิมพานต์ดิบที่ผลิตในภาคใต้ในปี พ.ศ. 2520 มีค่าเป็น 42,345,000 บาท

สถิติที่รวบรวมในปี พ.ศ. 2521 แสดงให้เห็นว่าได้มีการตื่นตัวในด้านการปลูกมะม่วงหิมพานต์เพิ่มขึ้น ในปี พ.ศ. 2521 มีพื้นที่ปลูกทั้งสิ้น 36,469 ไร่ ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2520 ถึง 14,920 ไร่ คือเพิ่มจากเดิมถึง 69% การประมาณอาจคลาดเคลื่อนได้บ้างแต่แนวโน้มที่ว่าได้มีการปลูกมะม่วงหิมพานต์เพิ่มขึ้นมากในระหว่างปี พ.ศ. 2520 - 2521 ก็ยังเป็นที่ยึดถือได้ แม้ว่าตัวเลข 69% น่าจะสูงกว่าความเป็นจริงอยู่บ้าง

ตาราง (2-1)

สถิติการปลูกมะม่วงหิมพานต์ในภาคใต้ในปี พ.ศ. 2520

หมายเลข	จังหวัด	เนื้อที่ปลูก(ไร่)
1	กระบี่	2,581
2	ชุมพร	727
3	ตรัง	2,437
4	นครศรีธรรมราช	2,215
5	นราธิวาส	1,145
6	ปัตตานี	567
7	พังงา	3,155
8	พัทลุง	272
9	ภูเก็ต	133
10	ยะลา	121
11	ระนอง	2,234
12	สงขลา	2,354
13	สตูล	1,380
14	สุราษฎร์ธานี	2,228
	รวม	21,549

ตาราง (2-2)

สถิติการปลูกมะม่วงหิมพานต์ในภาคใต้และจำนวนเมล็ดดิบปี พ.ศ. 2521

จังหวัด	เนื้อที่ปลูก (ไร่)	ให้ผลแล้ว (ไร่)	ยังไม่ได้ผล (ไร่)	ให้เมล็ดดิบ (เมตริกตัน)
กระบี่	5,572	3,333	2,239	1,500
ชุมพร	727	560	167	293
ตรัง	2,573	1,926	647	223
นครศรีธรรมราช	2,215	1,706	509	894
นราธิวาส	1,576	969	607	581
ปัตตานี	1,224	1,003	221	330
พังงา	9,433	7,917	1,516	5,344
พัทลุง	272	232	40	101
ภูเก็ต	439	379	60	199
ยะลา	247	202	45	152
ระนอง	2,234	1,722	512	556
สงขลา	4,090	3,103	987	1,625
สตูล	3,776	2,908	868	727
สุราษฎร์ธานี	2,091	1,610	481	843
รวม	36,469	27,570	8,899	13,368

เฉลี่ยเนื้อที่ให้ผล/เนื้อที่ปลูก = 77.0%

เฉลี่ยน้ำหนักเมล็ด/ไร่ที่ให้ผลแล้ว = 0.524 เมตริกตัน/ไร่

ตาราง (2-3)

สถิติการปลูกมะม่วงหิมพานต์ในภาคใต้และจำนวนเมล็ดดิบปี พ.ศ. 2522

จังหวัด	เนื้อที่ปลูก (ไร่)	ให้ผลแล้ว (ไร่)	ยังไม่ให้ผล (ไร่)	ให้เมล็ดดิบ (เมตริกตัน)
กระบี่	5,572	3,333	2,239	1,500
ชุมพร	727	560	167	293
ตรัง	4,307	3,311	996	384
นครศรีธรรมราช	2,215	1,706	509	894
นราธิวาส	2,259	1,461	798	877
ปัตตานี	1,224	1,003	221	330
พังงา	9,433	7,917	1,516	5,344
พิกุล	272	232	40	101
ภูเก็ต	546	420	126	220
ยะลา	247	202	45	152
ระนอง	2,234	1,722	512	556
สงขลา	4,417	3,401	1,016	1,781
สตูล	3,776	2,908	868	727
สุราษฎร์ธานี	2,096	1,610	486	843
รวม	39,325	29,786	9,539	14,002

เฉลี่ยเนื้อที่ให้ผล/เนื้อที่ปลูก = 75.7%

เฉลี่ยน้ำหนักเมล็ด/ไร่ที่ให้ผลแล้ว = 0.470 เมตริกตัน/ไร่

ในปี พ.ศ. 2521 มี ราคาเมล็ดตบที่โรงงานซื้อมีราคาเฉลี่ยประมาณ 7 บาท /กก. ดังนั้นมูลค่าของ เมล็ดตบ 13,368 เมตริกตันที่ปลูกได้คือ 93,576,000 บาท

ในปี พ.ศ. 2522 เมื่อที่ปลูกเพิ่มขึ้นเป็น 39,325 ไร่ ให้เมล็ดตบ 14,002 เมตริกตัน ราคาซื้อเมล็ดตบที่โรงงานเฉลี่ย 9 บาท/กก. เมล็ดตบที่ปลูกได้ในปีนี้คิด เป็นมูลค่าถึง 126,018,000 บาท

2.3 ข้อสรุป

จะเห็นได้ว่าการปลูกมะม่วงหิมพานต์ได้เพิ่มมากขึ้นอยู่ตลอดเวลา สิ่งที่น่าสนใจว่ามะม่วงหิมพานต์จะได้รับการพัฒนาให้เป็นพืชที่ทำเงินให้แก่ผู้ปลูกได้จริงหรือไม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งน่าจะได้มีการศึกษาปัญหาต่าง ๆ ในด้านการจำหน่ายเมล็ดตบ การผลิตเมล็ดในมะม่วงหิมพานต์ และการขายผลผลิตต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับมะม่วงหิมพานต์ เพื่อที่ว่าข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้อาจนำไปใช้ประโยชน์ในการส่งเสริมให้มีการปลูกและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับมะม่วงหิมพานต์ยิ่งขึ้น เพื่อเพิ่มทุนรายได้ให้แก่เกษตรกร และสร้างอาชีพแก่ชาวชนบท ซึ่งการศึกษาเกี่ยวกับการตลาดของมะม่วงหิมพานต์จะได้นำมาพิจารณาในบทต่อไป